

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 234.

V Ljubljani, v petek 14. oktobra 1887.

Letnik XV.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 13. oktobra.

Dasi včeraj in danes ni bilo javnih sej državnega zbora, imeli so vendar poslanci s posebnimi razgovori dokaj opraviti in je bilo živahno gibanje po raznih prostorih državnozbornske palače. Naši slovenski poslanci so se včeraj in danes razgovarjali o svojem ravnanju in se popolnoma razumeli v vseh zadevah. Včeraj zvečer so svoje tirjatve izročili Hohenwartovemu klubu, ki se je soglasno izrekel, da jih hoče odločno podpirati. Nimajo toraj nobenega vzroka ločiti se od tega kluba in jo kreniti za dr. Gregorcem, ki sedaj samotari, kakor baron Gödel, in ni le samec izvan klubove zveze, ampak tudi samec med drugimi slovenskimi poslanci. Koliko more v tem položaju doseči, vsakdo vé, ki pozna parlamentarno življenje. Kako je s Kranjsko gimnazijo, naznanjam Vam v posebni domači novici. Izmed drugih reči pa omenim, da so naši poslanci sklenili v jutranji seji izročiti dve interpelaciji, kateri je včeraj zvečer odobril in podpisal tudi Hohenwartov klub, kateremu se morajo po klubovih pravilih predložiti vse nameravane interpelacije. Eno je sprožil in sestavil poslanec Pfeifer, ki zadeva novo državno cesto čez Gorjance, za katero so dotični posestniki vladi brez ugovora prepustili potrebni svet. Cesta je dodelana in deželna vlada kranjska je z dopisom z dne 12. februarja t. l., št. 1340, Novomeški davkarji naročila, imenovanim posestnikom za prodani svet izplačati kupno ceno proti postavno kolekovanjem in od c. kr. okrajnega glavarstva in od mestne delegirane sodnije potrjenim pobotnicam. Posestniki so že meseca februarja izročili svoje privolitve za odpis omenjenega sveta in so tudi pripravili zahtevane pobotnice, pa se jim kupna cena vendar še dozdej ni izplačala, dasi je omenjeni svet že štiri leta v državnem posestvu, in ljudje prav zelo potrebujejo denarja. Zato vprašajo ministra notranjih zadev: Hoče li nemudoma zaukazati, da se bo omenjenim posestnikom prej ko mogoče izplačala kupnina za svet, ki so ga prepustili državi za cesto čez Gorjance?

Drugo interpelacijo je sprožil dr. Vitez, ki ministra notranjih zadev vpraša: vé li, da je vod-

stvo hipotekarne banke isterske proti jasni določbi dotičnih pravil samooblastno povikšalo doneske za režijo, in hoče li odpraviti to protipostavno ravnanje?

Kar o političnih razmerah pišejo liberalni listi, so zgolj ugibanja. Ne u w i r t h je že v zadnji seji v svojem govoru rekel, da se praska med vlado in desnico zopet zamašuje, in v tem smislu pisarijo sedaj tudi liberalni listi ter se zlasti sklicujejo na to, da je Riegerjeva interpelacija jako pohlevna in da Čehi že odjenjujejo. Res je interpelacija pohlevna in dostojna brez ostrih napadov na vlado, ali tem odločneje hočejo češki poslanci tirjati svoje pravice! Liberalni listi se jako motijo, ako menijo, da bodo Čehi potolaženi in z vlado spravljani, ako jim na njih interpelacijo odgovori par sladkih besed. Glede poljskega kluba jako važne izjave čitamo v poljskih listih, iz katerih sklepamo, da hočejo Poljaki ostati v trdni zvezi z desnico. Ako se to res zgodi, potem se smemo nadejati, da se bode sedanja kriza hitro rešila, in sicer po želji večine državnega zbora.

Konvertovanje kranjskega zemljiščno-odveznega dolga.

(Spisal deželni poslanec dr. A. Mosché.)

(Dalje.)

Do sedaj govorili smo samo o tem, ktere koristi bi sledile iz znižanja zemljiščno-odvezne naklade od 16% na 10%, ki bo znašalo po navedenem izračunjenju na leto okroglih 84.000 gl., to je v 20 letih 1,680.000 gl.

Ker pa se kaže, kakor že zgoraj povedano, iz poračunjenja z državo saldo na korist deželi, obstoječ v tem, da mora prva plačevati tej daljnih osem let po 136.427 gl., kojih komercijelna vrednost se more ceniti na okroglih 800.000 gl., spregovorimo naj tukaj tudi o tem nekaj besedic. Naša želja je, da bi se ta, imenujmo ga poračunski preostatek, na korist deželi tudi v polnem znesku porabil za skupne deželne namene.

Priložnosti gotovo ne bo manjkalo, da se plodnosno porabi ta preostatek; in ko bi je tudi ne bilo, storilo se bo ž njim lahko to, kar se bo v skrajnem

časi zgoditi moralo na poziv in vsled nujne zahteve vlade, in kar bi se ne moglo izvesti, ne da bi se ob enem tudi obremenili davkoplačevalci.

In ako tudi ne — morda bi bila nesreča ali kaj novega, ko bi se plodonosno naložil ta denar, ki bi se v 17 letih podvojil in v 34 letih početril ter takó skoraj pokrtil vsa višja plačevanja prihodnjega rodu?

Toda tako daleč ne segamo, nam je marveč poglavito pred očmi misel, da bi se za ta znesek lahko zmanjšala posojilna svota, ako že nekteri mislijo, da ne smejo privoščiti deželi porabe tega zneska na drug način.

V tem slučaju ne potrebovali bi 4-2 milijona, marveč le 3-4 milijona, vsled česar bi se zmanjšal obrestovalni in amortizacijski delni znesek od okroglih 214.000 gl. na blizo 170.000 gl., in temu primerno znižale bi se tudi deželne naklade, namenjene v to svrho.

To bi bila gotovo najpriličnejša rešitev; toda dozdevati se nam hoče, da je pri izvršitvi tolike operacije ravno namestno, da se porabijo preostatki za plodonosne osnove, kojih potreba je gotovo nedvomna in ktere bi moral poznejši rod pri neugodnejših razmerah le dražje uvesti, ker se to sedaj, rekli bi, tako mimogredé lahko izvrši brez posebnih stroškov.

Resni nalog deželnega zastopstva je po našem mnenju ta, da srečno uporabi na korist dežele, občin in davkoplačevalcev sredstva, ki postanejo prosta na razpolaganje vsled konvertovanja; to pa, da postanejo taka sredstva prosta na razpolaganje, je nalog in korist konvertovanja.

Ako bi bilo treba še daljnega dokaza, kako koristno je konvertovanje 5%nega dolga v 4%ni za deželo Kranjsko, velja naj onim, ki se nočejo dotakniti privajenega status quo, sledeča pojasnitev:

Po izkazu deželnega knjigovodstva znašal bo dné 1. januarja 1880 4,053.687 gl. 50 kr., ako od tega odračunimo komercijelno vrednost onih 136.000 gl., ktere mora država plačevati še 8 let, v znesku 800.000 gl., ostane še dolg v okroglih 3,200.000 gl.

Ako vzamemo v takojšnje poplačanje tega dolga enako visoko, po 4% obrestljivo posojilo ter pora-

LISTEK.

Iz potnih spominov.

(Dalje.)

Nahajajo se v razstavi tudi slike z ledenimi gorami, sneženimi ulicami in visokimi slapovi. Največja izmed vseh slik je stara slika divjih Huncev na konjih. Odsekane in krvaveče glave imajo Atilovci kar pri sedlih privezane. Okvir te slike je gotovo čevelj širok, pozlačen in na več krajih s kositarjem skrpan. Najbolj, dejal bi, meni tuja in vendar ljuba, prebivalec gorkejših krajev pa zelo domača je neka Marijina slika. Pod oljkinim drevsom je naslikana v veliko belo ruto rahlo zavita Marija, spodaj pa stoji svetopisemski napis: Quasi oliva speciosa in campis.

Če omenim slednjič, da je tudi razstavljeno mnogo zlatnine in mozaičnih okraskov za zapestnice, uhane, gumbe i. dr. v posebnih steklenih škrinjicah,

in da te dragocenosti straži posebej par mož, povedal sem vse, kar sem mogel videti po pet četrturini hoji po razstavnem poslopju.

Silna dragocenost in (po modernih nazorih) dovršena umetnina tu notri tekmujete. Škoda pa in verno sreč žaleče je, da so svete podobe nastavljene kar vmes med slike in kipe, ki izražajo nižje čute. V strogo estetičnem oziru je pač tudi marsikaj graje vrednega v razstavi Benečanski.

Popoldne se napotiva s spremljevalcem proti romantičnemu otoku Lido. Pomorski tramway (mal parnik) pogostoma prevažuje ljudi iz mesta do tega otoka in nazaj. Vkrčala sva se na „Riva degli Schiavoni“, blizo tam, kjer stoji ponosno velikanski spomenik Viktorja Emanuela. V tistem času, ko je odprl laški kralj razstavo, odkril je tudi ta spomenik. Takrat so pisali časniki, da je bila v prvotnem načrtu za ta spomenik papeževa palica in tiara pod konjem. Sedaj tega ni videti; menda se jim je zdelo na merodajnem mestu vendar-le malo preobilno!

Vožnja po morji je zelo prijetna. Ladija se ne nagiblje niti za 2 cm. Na otoku sprejme nas drug

tramway, ki ga vozijo konji. To so bili prvi živi konji, ki sem jih videl, odkar sem bil došel v Benetke. Vozovi, ki so nas tam čakali, bili so dosti bolj sparjeni, kot prejšnji parnik. Kmalu smo pri velikanskem restavracijskem, koncertnem in kopališkem poslopju. Večina vré proti kabinam, na eno stran možki, na drugo ženske. Jaz pa se vsedem v zalo verando ter se ozrem po morji Adrijskem. Oko plava po morski vršini in hoče obstati tam v daljavi na suhi zemlji, toda zaman! Ne more je ugledati. Morje se doli nekje dotika z nebim obokom! Napovedanega koncerta ni bilo. Napravili so ravno takrat vajo za večerno glediščno predstavo.

Ker nisem mogel na Lidi slišati koncerta, šel sem ga zvečer poslušat v „giardinetto Reale“. Ljudstva je bilo vse polno pred dotično kavarno in ob morskem nabrežju. Deloma je sedelo pri mizah, zlasti gospóda, deloma pa se je sprehajalo celó doli mimo visokega kipa sv. Teodorja in zgodovinsko znamenitega leva sv. Marka in še tje po „malem trgu“ proti stolpu sv. Marka. Po morji pa so se zibali mali čolnici z raznobojnimi lučicami. Zares

bimo v poravnanje tega posojila z dogovorom od 29. aprila 1876 določeni amortizacijski delni znesek letnih 286.756 gl., kateri se mora nabrati s 16%no naklado na neposredni in 20%no naklado na posredni davek, poplačali je bomo z obrestmi vred do leta 1902, tedaj bo poravnan zemljiščno-odvezni dolg v 15 letih in ne v 20 letih, kakor je to projektovano v deželno odborskem nasvetu. Dotični račun sestavlja se namreč tako-le:

Potrebščina:	
Glavnica	gl. 3,200.000-00
4% obresti 1888/1902	„ 1,122.475-08
	gl. 4,322.475-08
Zaklada:	
15 rokov po gl. 286.756	gl. 4,301.340-00
leta 1902 ostanek	„ 21.135-08
	gl. 4,322.475-08

Ker znaša pa po deželnem odboru izračunjena potrebščina za poplačanje zemljiščno-odveznega dolga 5,735.120 gl. ter je po zgorajšnjem sestavku treba v ta namen le 4,322.475 gl. 8 kr., kaže se dejanska pritrzanitev v znesku 1,412.644 gl. 92 kr., ki se doseže edino le s konvertovanjem zemljiščno-odveznega dolga in s poračunanjem z državo.

Spominjati se moramo tukaj nehoté besede visokega državnega uradnika, ki je rekel, da ni samo dolžnost deželnega zastopstva, marveč tudi vsacega kranjskega domoljuba podpirati podjetje, ko bi iz njega sledila korist tudi samó za 5000 gl., koliko bolj pa tedaj, ako se gre za milijone. Nekako tesno pa nam je pri srci, ko pomislimo nadalje, da je sedaj ravno leto dni, odkar se pečamo s tem predmetom, in da ga vidimo danes na ravno istem mestu, kakor v lani o tem časi. Koristi enega leta so izgubljene! Da bi ne mogli tako reči tudi o prihodnjem letu!

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Notranje dežele.

Poljskega kluba predsednik posvetoval se je s Ziemialkovskim in Dunajevskim o razporu med Čehi in ministerstvom. Posledek temu posvetovanju je neki, da bodeta sestavila skupno odgovor na interpelacijo Gautsch in Rieger. To bi bila podlaga, na kateri bi se moglo doseči sporazumljenje med Staročehi in naučnim ministrom.

Med *Chlumetzkyjevo* stranko in *Poljaki* vrše se neki tajna posvetovanja za slučaj, ko bi stopili na mesto Taaffejevega ministerstva liberalci. Čehi in konservativci pa se malo brigajo za to, ker je po njihovem mnenju taka preustrojitev ministerstva nemogoča.

Ogerska renta pada na Dunajski borzi v enomer. V teku leta prišla je zlata renta od 109-55 na 99. Lastniki teh vrednostnih papirjev zgrabili so toraj več pri glavnici, kakor jim je donášala obresti. Kje pa je tedaj oni napredek Ogerske, o katerem tako lepo govori gospod minister Tisza?

Shod *kulturnih društev ogerskih* otvoril je častni predsednik grof Tisza. Lepe besede, pa tudi nič ko besede! Boljše pa sploh ni mogoče označiti kulturnih društev, kakor pritožba v poročilu, ktero se je prečitalo pri tem shodu: „Geslo naše je: Ljubezen in toleranca. Vendar pa je žalibog še mnogo pokrajin, kjer se ljudje ne brigajo za naše

društvo. In glejte, ti kraji so ravno popolnoma madjarski.“ Društvo toraj deluje v nemadjarskih pokrajinah, to priznava samo; kaj mu je tedaj namen, razširjevanje kulture v obče, ali pa samó pomadjarovanje?

Vnanje države.

Ker se v Bolgariji vedno bolj množé vstajne čete, katerim zapovedujejo med drugimi poglavito tudi Rusi, zaukazala je *srbska* vlada, naj se pomnoži vojaštvo ob srbsko-bolgarski meji ter sploh vse ukrene, kar zahteva varnost dežele. — Kraljico Natalijo spremljali bodo v Florencijo: Prva dvorna gospa Bozilka Lešjanin, druga dvorna gospa Zujevič, dvorna gospodica Bogičević, prstolonaslednikov opravnik dr. Alekso Dokić in dvorni maršal podpolkovnik Bajalović. — Železničnega zdravnika dr. Blumenfelda so zaprli, ker je neki ponarejal srbske bankovce. Dr. Blumenfeld je svak Dunajskega generalnega tajnika „Länderbanke“ Rapoporta. Objavil ga je neki ponarejalec denarja zane zločinske družbe. Toda izpustili so zdravnika kmalu potem iz zapore, ko je položil zahtevano varščino. Pravijo, da je mož popolnoma nedolžen, ker ga je imenoval hudodelec sokrivega iz sovraštva. Dotičnik hotel je nekaj vstopiti v službo k železnici, dr. Blumenfeld pa je poročal ravnateljstvu, da ni sposoben za ta posel, ker ne razločuje barv. Da bi se maščeval nad zdravnikom, ovadil je preiskovalnemu sodniku, da mu je dal dr. Blumenfeld ločnico (Scheidewasser), ktero je potreboval pri ponarejanju denarja. Zdravnikova nekrivda je baje že dokazana.

V avdijenci pri *bolgarskem* knezu Ferdinandu rekel je Radoslavov: Zveza med mojo stranko in onima Cankova in Karavelova je nemogoča. Jaz in pristaši moji vdani smo svojemu knezu, stranka naša je „postavna opozicija“, Cankovec in Karavelovec pa so izdajice. Zató mi je tem britkejše, da nas vlada sodi z istim merilom, kakor te slednje. — Katoliška nadškofija Plovdivsko-Sofijska nabrala je krasne darove za papeža-zlatomašnika. Vsi predmeti so domači izdelki. Okraj Sofijski poklonil bo med drugim tudi svetovnoznane Pirotske preproge. Južna Bolgarija izročila je slavnostnemu odboru v prvi vrsti najdragocenejši svoj izdelek: več steklenic „rožnega olja“ iz glasovitih rožnih vrtov v Šipki in Kazanliku. — Ker so izrazili Bolgari željo, da bi poklical knez v svojo bližino domačine namesto tujcev, opravljala bodeta odslej službo božjo v kneževi kapelici mlada Bolgara, ktera je letos posvetil v mašnika nadškof Plovdivski.

Ruski krogi imajo še vedno malo upanja, da bi se razmotala bolgarska zadeva takó, kakor bi želela Rusija. — „Nord“ pravi: „Obravnave in diplomatska pogajanja med Rusijo in Turčijo nimajo onega pomena, kakor se je to mislilo začetkoma. Ako je obiskal turški veleposlanik Šakir paša Giersa v njegovi finski grajščini, ne smé se misliti, da ima ta izlet veleposlanikov na deželo kako važnost; Giers stanuje stalno na svojem posestvu in pride na teden le enkrat v Petrograd. Malenkostna vprašanja pa zahtevajo dostikrat nujen odgovor, in le taka nepomenljiva zadeva je provzročila, da je obiskal Šakir paša ministra vnanjih zadev.“

Nemški državni zbor sešel se bo neki dné 21. novembra. — Kako sodijo Nemci o Caffarelovi zadevi, poučuje nas „N. Allg. Ztg.“, ki pravi: „Seme, ki so ga sejali vojni minister Boulanger in Thibaudin, rodilo je sad. S tem, da so ogladili pot politiki med vojaške čete, vzbudili so korupcijo in demoralizacijo francoskega častniškega kora.“

Francoski veleposlanik na Dunaji, Decrais, prišel bo z dnem 1. novembra zopet z odpusta na Dunaj. — Nekteri listi so pisali, da je predlagala Francija velevlastim, naj se sklíče skupno posvetovanje, pri kojim bi se presodila pogodba z leta 1880., tikajoča se Maroka. Pariška glasila pa preključujejo to vest. — General Boulanger je nastavlil generala Caffarela kot podnačelnika generalnega štaba. Zaradi tega imenujejo v znani škandalozni zadevi tudi Boulangerjevo ime. Slednji je sam rekel vredniku

„Matinovemu“, da hoče Ferron iz te cele žalostne dogodbe dobiti sredstvo, s katerim bi ugonobil njegovo veljavo, njegovo popularnost. „Republique Française“ pa zagovarja Ferrona ter zahteva, naj strogo primejo Boulangerja za tako neosnovano obkrovanje vojnega ministra. D'Andlau je prebrisan tiček. Hišo njegovo v Parizu stražijo vojaki, sam pa je najbrže v Bruselji ali Berolinu. Nekteri časopisi pravijo, da se je hotel odtegniti samo preiskovalnemu zaporu ter da bo prišel k glavni obravnavi. — „France“ je sumičila Rouviera, da pritiska na to preiskavo ter da sodnija pri tem ne sme postopati z ono prostostjo, ki jej je zajamčena po državnih postavah. „Agence Havas“ pa preključuje to vest kot neosnovano. — Predsednik Grevy povrnil se je včeraj v Pariz.

Predvčerajšnjim zbralo se je do tisoč *angleških* delavcev, ki so brez službe, na Londonskem Trafalgarsquare. Čuli so se socialistični govori. Potem pa so šli, na čelu jim črna zastava z napisom: „Kruh ali delo!“, v City. Vršilo se je pa vse to v zborovanju, ki so ga vodili brez posebnih naredov.

Irski narodni ligi je malo mar za angleške posilne postave, kakor da bi jej bile te le prazne besede. Minolo nedeljo vršili so se zopet na raznih krajih shodi, ktere so priredile podružnice narodne lige, in največ jih je bilo v tacihi pokrajinah, kjer jih je vlada prepovedala. Največji shod bil je v Longfordu, kjer je Parnelovec Healy popolnoma v smislu svojih somišljenikov O'Briena in Dillona napadal vlado ter spodbujal narod, naj se složno združi v boji zoper grajščake. „Grajščake v kozji rog vgnati“, je rekel, „mi je ravno toliko, kakor nekoliko podgan spoditi iz skednja.“ — Londonska vlada je sklenila pomnožiti irske posadke ter so dotični vojaški oddelki že na poti.

Na predlog *Španije*, da bi se sklicala evropska konferenca v posvetovanje gledé Maroka, odgovorili ste ugodno poleg Nemčije tudi Italija in Francija.

V *Maroku* pričeli so se že nemiri. Iz Algira se poročá, da je v Oudji velika razburjenost. Nasprotni rodovi Mehara in Angad se zbirajo in pripravljajo za bodočo akcijo. — „Journal des Débats“ pozivlja Francijo in Španijo, naj se zjedinite ter postopate složno, kajti te dve državi opravičeni ste v prvi vrsti, varovati in utrditi svoje koristi v Maroku. Opominja ju, naj nikar ne pripustite, da bi postal Maroko druga Bolgarija. — Iz Londona pa je došla „Pol. Corr.“ vest, da bo Nemčija pooblastila Anglijo, naj v slučaju maročanskih nemirov varuje tam nemške podložnike.

Vso potrebno opravo za tabor *afganistanskega* emira poslali so proti Ghuzi. Emir sam namerava, ako se mu toliko zboljša njegovo zdravje, oditi sredi meseca decembra v kopelj Chamani, kjer bi se sešel z angleškimi člani afganistanske mejne komisije, da se z njimi posvetuje o tamošnji mejni črti. — Tristo ruskih podložnikov, ktere vodi Said Jakob Ali, prišlo je v Herat. Trdijo, da so ruski trgovci. Poglavar Heratski pa ni verjel temu zagotvilu ter brzo poslal poročilo o tem emiru. Ta pa mu je odgovoril, naj se v tem oziru obrne do Mirahmeda kana, poglavarja Murghabskega. Kaj da bo ta svetoval Heratskemu poglavarju, še ni znano. — Po celem Heratu delajo se velike priprave za obrambo v slučaju vojske, oziroma vstaje. Povsod sekajo drevje, prekop pa bodo zvezali z utrjeno novo strugo.

Izvirni dopisi.

Iz Primorja, 9. oktobra. (Goriško „Cecilijsko društvo“ — in narodnost.) Slišal sem o čudni sodbi. Pred sodnika pripeljejo človeka zvezanega. „Na vislice hudobneža“,

prelep prizor! Manj mikaven je pogled na utrujene gondolirje in druge delavce, ki so iskali počitka in hlada kar na trdem tlaku in po robatih stopnjicah ob večjih stavbah.

Izmed dogodkov tega večera hočem navesti le tisti, ki je najbolj izviren. Ko večerjam v nemškem hotelu, zazvoní blizo tam nekje že bolj pozno (po mojih mislih „Ave Marijo“). Nalašč vprašam, kaj to pomeni, „direktorja“, ki je samo semtertje hodil med mizami natakraje in goste opazovaje. E, pravi z resnim obrazom, menda k maši zvoní. No, rečem jaz, to je vendar malo prepozno, bolj verjetno je, da zvoní le „Ave Marijo“. Bližnji natakar mi pritrđi, „direktor“ jo pa pobriše. Vidite, kaj človek vse sliši po svetu, zlasti, če je prav radoveden!

Francoski tiskan in z arabskimi številkami pisan račun poravnám in se podam spat. Spati sem mogel le dobro uro, kajti okno sem moral imeti odprto, da se nisem popolnoma sparil. Poleg hladnejšega zraka pa so prihajali skozi okno tudi razni glasovi. Ob polnoči in okoli ene je zopet zvonilo

(óni „direktor“ bi bil rekel gotovo, da vabi k litanijam) in ura je bila četrtinke na veliki zvon. Spodaj pa je upil brodnik: gondola, vaporetto!

Ob polu štírih se naložim v čoln v družbi z nekim gosposkim človekom, ki je znal nemški in italijanski. Peljeva se pol ure daleč proti kolodvoru. Na kolodvoru prideva skupaj z ónim Moravecem, ki sva se bila peljala že poprej od Postojine do Trsta v enem in istem kupeji. Vozil se je z listkom za 15 dni trajajočo vožnjo povodom Benečanske razstave. Govoril je češki in nemški. Zmeniva se, da se ne peljava naravnost do Trebiža, marveč se odahneva na meji ter se potem ob polu dveh popoldne peljeva s poštnim vlakom dalje proti Trbiži.

Peljaje se iz Benetk čez dolgi most, ki sloni na močnih, v zemljo zabitih kolih, ugledam prizor, kakoršnega sem si želel že davno videti: iz morja vzhajajoče solnce! Daleč, daleč tam, kjer se zdi opazovalcu, da se strinjata zemlja in nebo, tam dviga iz morskih valov se rumeno prepasana zora. Za njo pa hití zlato solnce, ki razpošilja svoje žarke gori proti neba oboku in semkaj po morski vršini

proti strmečemu opazovalcu. Tam doli gorí nepre-sežena krogla, vse okoli se kadí nekako rumenorudečkasto — in svetli ta žar mladega solnea objema tudi mene in mojo okolico. (Konec prih.)

Govor prof. dr. Čwiklinskega.

Nad grobom blag. spom. prof. dr. Sigismunda Węcłewskiego. (Konec.)

Sigismund ni postal zaradi te spremembe stvari malosrčen, marveč stanoviten je ostal na svojem mestu, vabil in potegoval je k sebi mladino, učil jo je in pripravljajal za življenje in domoljubno delovanje.

Po letu 60. je zasijala zgodnja danica za poljsko nauko v onej deželi. Dr. Węcłewski bil je tje poklican; šel je za tem poklicem do Varšave in stopil je na vseučiliško stolico, a pri njenih stopnjicah vseli so se mladeniči, željni vede, podane jim po domačih, ne pa po tujih učiteljih, v domačem, ne v tujem jeziku. Zobilno dlanjo razsikal je

zagromi sodnik nad njim. Reveža odpeljejo in zdaj še le vpraša zastopnik pravice: „Kaj pa je prav za prav naredil?“ — Taka se godi našemu „Cecilijanskemu društvu“ v Slovenih — ne da bi se prepričali, kaj je zakrivilo (društvo, ne posamezni udje), kaj hoče, kaj mu je namen, kaj njegov princip: Križajte je, „pereat“ društvu, ki narodnost izpodkopa, narod izdaja uzurpatorjem, prokletstvo na vas! — Tako delajo z nami, ne poslušajo nas, ko jim zatrjujemo, da smo zavedni narodnjaki, ne poslušajo nas, dasi povdarjamo, da ni naše društvo naši narodnosti nasprotno — ne verujejo nam, dokazujemo, kolikor hočemo.

Kdor bi pri tem, kar je bral dosedaj, usta v pomilovalen nasmeh nategnil, pa si misli: saj vidim, kaj hočete, latinizovati, preganjati narodno petje, kar je narodnega, sovražite, v kot hočete potisniti slovenščino v cerkvi — ta naših pravil niti videl ni, ali pa ni vedel, kaj bere, ali pa so mu predsodki glavo toliko zmešali, da niti pravilom verjeti noče.

Kaj pa hočemo prav za prav?

„Društvu je namen: povzdiga in prospah katoliške cerkvene glasbe v smislu in duhu sv. cerkve na podlagi cerkvenih določb in ukazov.“ Tako govori § 2. naših pravil. Kaj vam je zoprnega v teh besedah? Ali vam ni prav, da skrbimo za „povzdigo cerkvene glasbe“? Ali vam ni po godu, da delujemo v smislu in v duhu sv. cerkve? Ali vam ni po všeči, da se klanjamo cerkvenim določbam in ukazom? Edino to hočemo in nič drugzega — kot udje cecilijanskega društva za Goriško nadškofijo.

Ali je to narodnosti nasprotno? Ako si kedaj izprosimo Sloveni „slovansko liturgijo“ — katerim določbam se bomo pokorili, ako ne določbam slovanske liturgije? Kakošno petje bomo potem morali gojiti zavezani po § 2. naših pravil, v katerem jeziku bomo pevali tudi pri najslavesnejših mašah?

Zakaj očitati nam cecilijancem, da hočemo latinščino pri slovesni, peti maši? Ne mi, temuč sv. cerkev tako hoče. Nam imate pravico edino to očitati, da smo — pokorni.

Cecilijanci niso po svojih pravilih ne za latinščino, ne za slovansčino, ne za nemščino — temuč edino za to, da se določbe sv. cerkve izpolnujejo, nič več in nič manj. Kot zasebniki imajo pa razna mnenja, razna prepričanja, saj še Banjškarske zelnate glave niso bile vse ene pameti.

Č. g. Škrabca nam imenujete. Ta gospod ni nikoli našega društva napadal. Nikoli ni trdil, da se smemo sami „emancipirati“, na lastno odgovornost peti v cerkvi v istem jeziku, v katerem bi se nam spoljubilo — edino to je zagovarjal, da bi bilo dobro in pametno prositi — ne cecilijancev, nego Rim — naj nam dovoli v domačem jeziku službo božjo opravljati. Oni nesrečni „prepirček“ ni bil drugzega, kakor nasledek slabega sporazumljenja dveh oseb; par predrznih, malo prenegljenih fraz od obeh strani, pa je bil ogenj v strehi — brez vzroka.

Ako si Slovenci kedaj izprosijo domačo, t. j. slovansko liturgijo, ne bode treba pravil našega društva kar nič izpreminjati. Tudi potem bomo lahko z Italijani (brrr!) v enem in istem društvu. Slovenci pevali bomo pri peti maši slovensko, a Italijani kakor jim bode zaukazano. Petje pri tih

maši je že zdaj pri nas slovensko, a pri njih italijansko, in vendar smo si prijatelji. — Komur se zdi eno „Cecilijansko društvo“ nemogoče za Slovence, za Italijane in celo še za Nemce skupaj, ta ne vé, kaj hočemo, ta ne vé, kaj cerkev o narodnostih uči, ta ne pozná krščanskega duha. Takemu je svetovati, naj nikoli o našem društvu ne zine, dokler se mu glava ne izčisti. In kdor bi mislil, da ne smemo delati za narodno glasbo, da ne smemo biti zavedni narodnjaki, ako smo cecilijanci, Bog ga razsvetli! Kdor bi mislil, da bomo zamerili Italijanom, ako so zavedni — da so le tudi drugim krščansko pravični — ne pozná našega katoliškega stališča. — Mnogo izmed nas je že vpisanih v družbo sv. Cirila in Metoda, drugi se bomo z veseljem vpisovali — ne bode nam treba niti skrivati tega svojim italijanskim soudom, javno priznavamo vsakemu v obraz: naše narodne pravice nam! Ni nam treba svoje narodnosti zakrivati, saj je tudi ne moremo — katoličani smo in kot takim je dolžnost upirati se vsaki krivici, kjer jo zapazimo. Vsak zaveden katoličan je vsem narodnostim pravičen, svojo pa je dolžan ljubiti. Dokler bo naše društvo katoliško mišljenje prešinjalo, ne bojte se nas!

Taka razmotrivanja zdela se bodo marsikteremu ultranaprednjaškemu našemu nasprotniku grenka, kakor grenka sol. Takemu nekaj za „posladek“. Kdor je prepričan, da je cecilijanstvo narodnosti nasprotno, ukaj in od veselja poskakuj! Nemci so cecilijanci v tolikem številu, da ne morejo skladbe nasprotnega duha niti založnika več najti. Njih narodnost je že izpodkopana, kmalu jih bo konec. Strmite: pri pétih mašah pojó — samo latinski, celó slavni: „Hier liegt“ je pri pétih mašah prepovedan! Čudo, da ni zviti Bismarek že zdavnej vse cecilijance v Rusijo pregnal, ali pa v Francijo narodnost pokonečat!!

S kratka: Program naš je jasen. Skrbeti hočemo, da se narodno petje na narodni podlagi povzdigne in spolni — saj ni drugače mogoče! Pokazali smo že, da je to naš namen, in tudi v prihodnje bomo še pokazali. Komur je kaj do tega, pridruži se nam in pomagaj! Skrbeti pa hočemo tudi, da se ukazi sv. cerkve spoštujejo in spolnujejo in menim, da bo vsak pravi katoličan tega vesel. Skrbeti hočemo, da bode glasba v cerkvi v cerkvenem duhu. Kdor je temu nasproten, naj se oglasi! H koncu povdarjam še enkrat, da naše društvo ni nasprotno slovanski liturgiji. Ako nam jo Rim kedaj dovoli — veselili se bomo; če nam je ne dovoli, pokorni bomo svoji materi sv. cerkvi na veke!

„Clara pacta, boni amici.“

Goriški Cecilijanec.

Iz Vipave, 13. oktobra. (O šolstvu.) Razpisana je na štirirazredni šoli v Vipavi do 21. oktobra druga, tretja in četrta učiteljska služba s 500, 450 in 400 glđ. letne plače in prostim stanovanjem v šolskem poslopju. Nadejamo se, da se bode oglasilo za vse tri razpisane službe mnogo spretnih in vrlih učiteljev, saj je Vipava „paradiž kranjske dežele“; zime in suaga tū ne poznamo. Ko se drugod češnja še le pripravlja za cvet, tū v Vipavi zobljemo že zrele češnje; jeseni pa nam daje vinska trta sladkega grozdja in zlahtno vinsko kapljico. In kakošno je šolsko poslopje v Vipavi! Tako pripravnih šolskih

sob se ne dobí kmalu kje na Kranjskem. V tem poslopju ima vsak učitelj krasno stanovanje, po eno večjo in manjšo sobo, kuhinjo, drvarnico z vrtičkom itd. Krajni šolski svét, sestavljen iz najodličnejših gospodov, deluje za povzdigo šolstva in v blagor gospodov učiteljev. Vrh vsega tega je živež v Vipavi jako po ceni, poštene zabave ne manjka, in marljiv učitelj dobí dovolj postranskega zaslužka. Nad šolskimi vrati stoji napis: „Veri in omiki.“ Gg. učitelji, ki so verni sinovi sv. cerkve in ki so pripravljeni, svoje življenje žrtovati za versko vzgojo in za omiko naše ljube mladine, naj le brez skrbi svoje prošnje vložé za razpisane službe. Zaklicali jim bomo o prihodu v Vipavski trg veselega srea: Dobro došli!

Cirknica, 9. oktobra. [Konec.] Kar napoči slavnostni dan. Trg naš ogrnil je praznično obleko. Žalostno in oblačno obnebje poprej, razjasni se in tako ljubko ozira se zlato solnce na nas. „Šla je meglica z jezera“.

Ob 9. uri pomikajo se med ginljivim pritrkavanjem vrste ponosnih učencev in belo oblečenih deklic iz stare šole v farno nam cerkev, za njimi gredó gospodje v duhovski obleki, nato c. kr. okrajni glavar, okrajni šolski nadzornik, udje krajnega šolskega svéta, nadžupan, domače gospe in gospodičine, mnogo gg. učiteljev in učiteljic ter veliko zbranega ljudstva.

„Veni sancte Spiritus“ se zapoje. V veličastnej procesiji pomikamo se nato v novo šolsko poslopje. Med blagoslovljenjem hiše, sob in sv. razpel peveci popevajo. Okoli poslopja nakopičenega je vse polno radovednega sveta; po veži, stopnicah in hodnikih isto tako. V sobi II. razreda zbere se učeča se naša mladina. Spredaj in ob straneh so sedeži za gospódo. Z Rakeka so navzoči g. Sebenikar, Hieng, nadučitelj in učiteljica, iz Begunj in Unca tudi nadučitelja in učiteljici. Iz Planine so tū vse tri šolske moči. Potem učitelja od sv. Vida in Grahovega, neki učitelj in g. učiteljica Hočevnar s zelene štajarske zemlje.

Prvi pozdravijo veleč. g. dekan vse pričujoče v slavnostno olepšani dvorani V obširnem nagovoru priporočajo učencem in učenkam, da naj v novi šoli tudi prično z novim življenjem. Lenoba, nemarnost, neubogljivost, hudobija naj nimajo tū prostora — v stari šoli naj ostanejo. Obilen trud, kterege so imeli stariši in drugi faranje z novim tem poslopjem poplačali bodo le s pridnostjo. Obilne stroške pokrili bodo s tem, da bodo s svojo marljivostjo in gorečnostjo do učenja čast delali starišem, šoli, samim sebi in vsej fari itd.

Gosp. Fr. Šerko zahvali se kot predsednik krajnega šolskega svéta vsem sotrudnikom, vzlasti namestniku presvetlega vladarja, g. glavarju. Gosp. dr. Rus govoril je slovenski. Okrajni šolski nadzornik g. Gerkman priporoča gg. učiteljem novo to šolo, želéč jim obilnega vspeha in sadú. Zdaj stopi Marija Sežon, učenka IV. razreda, in se zahvali tako-le:

Častiti gospodje! Dovolite mi, da smem izpregovoriti besedo v imenu tū zbrane šolske mladine. Veseli smo današnjega dne, s katerim se nam je odprlo novo šolsko poslopje. Da se je to delo moglo zvršiti, bilo je gotovo treba dosti skrbi in truda. Izrekam zatoraj prirsčno zahvalo v imenu šolske mladine v prvi vrsti Njih Veličanstvu presvitlemu cesarju Franc Josipu I., ki tako po očetovsko za nas skrbé in so prvi položili lep dar v podporo k iz-

tukaj pokojni Sigismund zdravo zrno, ki se je prijemalo rodovitne njive.

Šest let potem, ko je bit prišel prof. Węclewski v Varšavo, vdarila je strela ter ugonobila komaj nad površje vzgrajeni hram poljskega nauka, a med žrtvami nesreče bil je tudi velečastljiv pokojnik. Slavni rimski govornik je rekel: Dragi so roditelji, dragi so otroci in sorodniki, ali vse, kar je na svetu najdražje, objema in drži v sebi domovina. Pokojni Sigismund pomnil je to resnico; s celim srcem in vso silo duše ljubil je svojo rodbino, ali rajše pustil, da ta trpi nadloge, kakor da bi se bil izpodtaknil ob tem, kar je kot rodoljub smatral za svojo dolžnost. Prišel je trenutek, ko so stala odprta predavanja poljska na tukajšnjem vseučilišči, a ž njimi možnost razširjati poljskega uka v deželi. Prof. Węclewski poklican je bil na polje, ktero je ležalo zapuščeno od davnih let. Prijel se je vroče te naloge, in od tod skozi celih petnajst let, od l. 1872. do zadnjega leta svojega življenja, niti za trenutek počival ni — vkljub temu, da so moči že pešale. Pod težo dela in nasprotij se je telo upogobalo, duh pa ni se vdajal, marveč lomil je ovire.

In padel je mož kakor vojak na straži, malo da ne na stolici, ktera se mu je iskreno in srčno omilila, kajti v naukih ugledal je studenec, iz kterege more in mora izkaliti boljša naša osoda — padel je pri učnih in slovstvenih opravilih, ki jih je smatral neogibno potrebnim ustnim predavanjem in učiteljskemu poslu.

Obogatil je prof. Węclewski tudi slovstvo poljsko obilno, preskrbel mu je prestave vseh grških dramatikov, ob enem pa tudi mnoge druge plodove grške in rimske Muze; predočil in pojasnil je nektere strani življenja in omike starodavnih narodov, razodel je dele iz zgodovine našega humanizma in predstavil je vrsto njegovih podob, pomnožil je šolsko literaturo s precejšnjim številom izbornih priročnih knjig; sam je storil toliko, kolikor mnogi drugi skupaj niso dognali. Ali pri tem ni ostal, marveč izdelal in pripravil je za tisk mnogo drugih reči ter delal nove načrte.

Smrt mu je iztrgala pero iz roke; vzela ga je mladeži, ktera ga je jako ljubila in se je zdaj še številneje kakor poprej zbirala okoli njega, da iz njegovih ust erplje vedo, poslušá njegove nasvete

in namete, — pobrala ga je iz sredino tovarišev, ki smo mu vsi brez razločka skazovali čast, spoštovanje in ljubezen.

Blagi Sigismund! Deset let je, ko so te soglasno povzdignili tovariši na najvišjo stopinjo akademjsko; živo se spominjamo, ko si z dostojnostjo in veljavnostjo, razborno in pravično držal žezlo rektorsko. Danes, v tem hipu, to žezlo, a ob enem žezla fakultetov izkažejo ti zadnjo čast, ali s to izjavo spoštovanja ne izgine iz naših src tvoj spomin. Z neizbrisljivimi črkami zapisal si svoje ime na listkih zgodovine našega šolstva in slovstva; na celem obsežji daljne poljske zemlje spominjajo se te v tem trenutku mnogi, premnogi, in spominjali se bodo dolga leta. V letopisu našega zavoda pa odločeno je zate mesto posebno častno, eno izmed prvih v dōbi prestvarjenja našega vseučilišča.

Zdaj pa z Bogom, neutrudljivi delavec v predelu nauke, plemeniti vodja mladeži, dobri tovariš, častitljivi dekan, dostojni rektor, učeni akademik! Z Bogom plemenita duša, z Bogom ničevi pepelni ostanki, idite počivat po trpljenji in trudu, bolečinah in prevarah! — Duši Sigismunda Bog daj večni mir!

vršitvi tega dela. V drugi vrsti izrekam zahvalo sl. c. kr. okrajnemu in našemu sl. krajnemu šolskemu svetu, kateri gospodje ste tako vzajemno to delo vodili in izvršili. Zatoraj slava Vam. Mi pa, dragi součenci, skažimo svojo hvaležnost, da obljubimo vsem častitim tukaj zbranim gospodom, da hočemo pridno šolo obiskovati, marljivo se učiti ter ne pozabiti zlatega pregovora:

Lenega čaka
Strgan rokav,
Pa'ca beraška,
Prazen bokal!

Nato zapojó cesarsko pesem, konečno je bila slovesna sv. maša s zahvalno in cesarsko pesnijo. Na obed povabil je g. Franc Šerko mnogo gospodov. Navdušenim napitnicam ni bilo ne konca ne kraja.

Danes prišli so k nam č. oo. lazaristi iz Ljubljane. Sv. misijon prične se v soboto 8. oktobra in traja do drugega torka, toraj deset dni in pol.

Ljudje so po večjem raz polja spravili. Vendar te dni nekoliko dež nagaja. Krompir je posebno lep in zdrav. —r.

Domače novice.

(Deputacija k cesarju.) Z Dunaja se nam 13. t. m. piše, da bode naša deputacija zaradi Kranjske gimnazije 17. t. m. od cesarja v avdijenci sprejeta. Vodil jo bode državni poslanec Kranjskega mesta dr. Poklukar. Ta avdijenca je vzrok, da se zaradi razpusta Kranjske gimnazije v državnem zboru od naših poslancev ni ob enem s Čehi izročila interpelacija. Treba je namreč počakati cesarjevega odgovora na prošnjo naše deputacije za ohranitev omenjene gimnazije. Ako bode ta odgovor ugoden, kakor se je od milosti cesarjeve zaradi posebnih razmer in tehtnih razlogov nadejati, potem interpelacije ne bo treba; ako bode pa tudi ta poslednji korak zastoj, razložile se bode naše razmere v podobi interpelacije očitno pred vsem svetom, da bode občinstvo sodilo samo, je li bilo prav, da je naučni minister odpravil nam tolikanj potrebno gimnazijo.

(Gg. bogoslovcev) je v tukajšnjem knezoškofijskem semenišči 80, v Alojzijski 2, v Rimu 2, v Gorici zaradi bolehnosti 1, eksternista 2.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Ivan Skuhala, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Ljutomeru, imenovan je za dekana; dekanija imenovala se bo „Ljutomerska dekanija“. — Č. g. Anton Lacko, župnik pri Kapeli, dobil je župnijo sv. Križa na Murskem polju.

(Jurij Frtin) po domače Kraljič, oče kapelana g. Ignacija Frtina, bode jutri dopoldne pokopan na Breznici. Dočakal je precejšnjo starost 75 let. Naj bode ta posebni ljubitelj in poznavatelj domače in tuje duhovščine priporočen premnogim znancem v mil spomin.

(Gospod vicomte Henri Begonen), sotrudnik lista „Journal des Debats“, učenec slavega Francoza in Slovanom zelo prijaznega učenjaka Louisa Legerja, prišel je iz Pariza v našo belo Ljubljano, da se seznanji z društvenimi in narodnostnimi razmerami našimi. Mladi Francoz bode se pomudil nekaj dni v našem stolnem mestu, v katerem si bode ogledal deželni muzej in ostale znamenitosti, potem pa krene v Zagreb, Djakovo, Novi Sad, Beli Grad, Krakov in Prago. Mlademu pisatelju želimo, da vzame seboj prijetne spomine na Slované, za katere se Francozi zadnja četrta leta zelo zanimajo.

(Iz Amerike) prišel je včeraj naš rojak, č. g. misijonar J. Solnce; mudil se bo v svoji domačiji dva do tri mesece. — To jesen pride iz Amerike tudi č. g. misijonar Pavlin.

(Kranjskih zemljiščno - odveznih obligacij) 64. zrebanje vršilo se bo v deželnem dvorcu dne 31. oktobra ob 10. uri dopoldne.

(Povodom stoletnice) ustanovljenja župnije v Rudniku vršil se bo sv. misijon od 23. do 30. t. m.

(Dramatično društvo) je določilo, da se vpelje predbroj (abonnement) za več predstav in s tem vstreže večstranskim željam občinstva.

(Reditelje slovenskih odrov) na deželi opozarjamo na ukrep odbora dramatičnega društva, da se niti tiskane igre niti v rokopisu ne posojujejo, ker se posojene stvari neredno ali celo nič več ne vra-

čajo. Pač je pa na razpolaganje pisar, ki rokopise zanesljivo in pravilno prepíše. Tiskane igre pa najbolj ugaja naročiti si tem načinom, da se naroči cela garnitura, to je toliko iztisov, kolikor oseb igra v dotični igri.

(Nova eskomptna banka) oživotvorila se bo neki kmalu v Ljubljani. Delnična glavica znašala bo od 100.000 do 150.000 gold. ter je podpisana že skoraj v popolnem znesku. Prostora bo imela na glavnem trgu ravno tam, kjer je bila nastanjena prejšnja eskomptna banka žalostnega spomina. Ta povsem koristni zavod bo dobro došel našim trgovcem.

(Svetilniki za čitalniško dvorano) so že na poti z Dunaja, in sicer trije; ob straneh pa bodo štiri kandelabri, torej bode dvorana izvrstno s plinom razsvitljena.

(O vremenu) poroča se nam iz Radovice, 12. t. m.: Včerajšnje lepo, toplo vreme pregnala je nočnejša burja in vrhove Gorjancev pokrila snegom, ki pa se je danes zopet umaknil gorkejšemu vremenu. — Iz Osilnice nam piše prijatelj: Danes, 12. t. m. dobili smo prvi letošnji sneg, akoravno pri nas ni najhladnejši kraj. Vremenski proroki, bo li letos dolga zima?

(Tatico zasačili) so mestni redarji. Ves denar, 239 gl., kar ga je bilo ukradenega možu, ki je zaspal v gostilni pri „Polarsternu“ v Židovskih ulicah, o čemur smo omenili pred nekaterimi dnevi, dobili so pri Mariji Marketič iz Črešnjic, skrit v stari nogovici.

(V okrajni šolski svet) na Vranskem bili so izvoljeni gg.: A. Balon, župnik na Vranskem, J. Musi, posestnik na Vranskem, Val. Jurca, posestnik in župan v Št. Jurji pri Taboru, Franc Prislán, posestnik v Prižljah in K. Šorn, župan v Grajski vasi. Vsi so odločni narodnjaki.

(Potopila) se je ponoči od ponedeljka na torek na Vrbskem jezeru s kamenjem naložena ladija nekega Celovškega podjetnika po vožnji iz Porečja proti Materi božji na Jezeru, kamor je zvečer došla in obstala. Ponoči je nastal huđ vihar, ki je ladijo pogreznil. Ljudi ni bilo ponoči na njej.

(Ministru Pražaku) namerava se tudi koroški deželni odbor po robu postaviti zaradi znanega odloka gledé slovenskega vknjiževanja pri zemljiškoknjižnih uradih po Koroškem.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Beljak in okolico ima v nedeljo dne 6. novembra svoj letni občni zbor pri sv. Lenartu pri sedmih studencih. Zborovanje prične se ob treh popoldne v Majerčevi gostilni.

(Iz Trsta), 12. oktobra: V nedeljo zjutraj umrl je tukaj že dlje časa bolehní ruski konzul Bazilij vitez Maléine. Bil je ruski državni svetnik in odlikovan z mnogimi redovi. Ruska vojna ladija „Strelok“ je v znamenje žalosti razobesila zastavo žalostinko. Kako priljubljen je bil pokojnik pri svojih vrstnikih in sploh v Tržaških krogih, pokazal je njegov pogreb v torek dopoldne ob 11. uri. Od stanovanja do srbske cerkve so krsto spremljali častniki ruske vojne ladije, častniki tukajšnje garnizije, ces. namestnik Depretis, vojaški poveljnik FML. baron Kober, kontre-admiral Wipplinger, načelnik policije Pichler, župan Bazzoni, podpredsednik trgovinske zbornice Dimmer, predsednik pomorske oblasti vitez Alber, konzuli vseh držav in dolga vrsta znancev in prijateljev ranjcemu. — Danes odplula je iz Tržaškega pristanišča ruska vojna ladija „Strelok“. Odpeljala se je tudi danes iz tukajšnje luke grška kraljeva rodovina na ladiji „Amphitrite“.

Telegrami.

Dunaj, 13. oktobra. Najvišje lastnoročno pismo ministru notranjih zadev in obestranskima ministrskima predsednikoma ukazuje, naj se skličejo delegacije v dan 27. oktobra.

Dunaj, 14. oktobra. Vlada je predložila državnim poslancem načrt postave o nadaljnjem nabiranju davkov do konca marea. Več poslancev vložilo je interpelacije, mej njimi Bertolini zaradi naredbe o srednjih šolah, Vaschaty zaradi prepovedi češkega shoda zoper naučno naredbo, Pfeifer zaradi razpustitve slovenske gimnazije v Kranji in Menger zaradi razpustitve Bruntalske gimnazije. Gregrjevi predlog, da bi se razveljavila naučna naredba, ni bila zadostno podpirana, ker je bilo zanj le 16 glasov.

Bendl predlaga konečno, da bi se še letos ustanovila v Pragi nemška državna šola za umetno obrtnijo.

Pariz, 13. oktobra. Vojni minister general Ferron brzojavil je generalu Boulangerju v Montluçon, naj se takoj povrne v Clermont-Ferrand, ter ga je ob enem prašal, ali so resnične besede njegove, katere so objavili nekteri listi. Boulanger je odgovoril: „Povrnem se še-le jutri zjutraj v Clermont-Ferrand; listov, o katerih govorite, nisem mogel dobiti; prosim pošljite mi jih.“

Pariz, 13. oktobra. Vojnemu ministru odgovor Boulangerjev ni zadostoval ter je pozval brzojavno Boulangerja, naj odgovori z „da“, ali „ne“. Ako ne odgovori povoljno, postopalo se bo proti njemu disciplinarnim potom.

Pariz, 14. oktobra. Boulanger je brzojavil vojnemu ministru, da je govoril po listih objavljene besede. Kakor poročajo časopisi, bil je Boulanger kaznovan z 31 dnevni zaporom. Ministerski svet bo razsodil, ali se mu vzame poveljništvo.

Madrid, 14. oktobra. Pri banketu slovestvenega shoda napil je Castelar kraljici, kar je napravilo velik vtis.

Michelstown, 13. oktobra. Porotno sodišče je spoznalo, da je način, kako so bile usmrtené pri zadnjih nemirih tri osebe, premišljen uboj, ki so ga izvršili policijski načelnik in pet redarjev; ki so streljali v množico.

Umrli so:

11. oktobr.: Marija Kveder, kuharica, 53 let, Gosposke ulice št. 6, otrpnenje srca.

Tuji.

12. oktobra.

Pri *Stettinu*: B. L. Theumann, trgovec, z Dunaja. — S. Blau, trgovec, z Gorenjega Avstrijskega. — J. Schlegl, trgovec, s Češkega. — F. Homann, trgovec, iz Radovljice. — E. Biringer, poštni nadravnatelj, iz Trsta. — A. Krapš, soproga narednika, iz Trsta.

Pri *Stona*: M. Solnce, misijonar, iz Amerike. — Vikomte Begoneu, V. Wizeniwski, zasebnika, iz Pariza. — A. Seegler, trgovec, iz Aleksandrije. — Lawesky, Stein, Grün, trgovci, z Dunaja. — Reichelt, lekar, z Dolenjega Avstrijskega. — J. Steiner, inženir, z Dolenjega Avstrijskega. — A. Lemach, trgovec, iz Šlezije. — Titz, Reitter, trgovec, iz Brna. — A. Zanič, trgovec, iz Bosne. — A. Kotarba, posestnik, z Moravskega. — F. Prelesnik, župnik, iz Nove doline. — A. Wagner, trgovec, iz Karlova. — J. Šure, trgovec, iz Rudolfovega. — M. Pardo, zasebnik, z družino, iz Benetk. — E. Legat, kapelan, iz Lipice. — Dr. Fr. Zbašnik, okrajni komisar, iz Postojne.

Pri *Bavarskem dvoru*: J. Gruber, zasebnik, s soprogo, z Dunaja. — J. Ekkenberger, zasebnik, s Hrvaškega.

Pri *Južnem katolstvu*: J. Weiss, zasebnica, iz Trsta. — K. Paternel, okrajni zdravnik, z družino, z Iga.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		731.78	+ 5.8	sl. szap.	oblačno	
13. 2. u. pop.		731.47	+ 10.4	sl. jzap.	jasno	0.00
9. u. zveč.		731.70	+ 5.2	sl. zap.	„	„

Zjutraj oblačno, proti poludne se je zjasnilo; lepa noč. Srednja temperatura 7.1° C., za 4.8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

14. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 25 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ — „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 25 „
Akcije avstr.-ogerske banke	883 „ — „
Kreditne akcije	283 „ — „
London	125 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 93 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 40 „

V „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani se dobi

„Slavnostna Himna“

zlatomašniku, svetemu Očetu papežu Leonu XIII.,

za mešani ali moški zbor s spremljevanjem orgelj, zložil Ig. Hladnik op 8. Cena 30 kr.

Čisti dohodek je namenjen dijaški kuhinji v Ljubljani. (1)